

Vindkraften är en nationell resurs med stark lokal tillhörighet.

Sammanfattning

Hotell Hammarstrand 6 november 2009.

Klockan 10.00 var vi samlade i Hotell Hammarstrands konferenslokal. Ca 50 personer med starkt intresse för de frågor som ska hanteras i samband med den stora vindkraftsutbyggnaden i kommunerna Bräcke, Ragunda, Strömsund och Sollefteå. Föreläsare och mötesdeltagare gav oss bakgrund och olika exempel om ersättning, samråd och annat nyttigt.

Sammanfattning av föreläsarna

Först ut - Eivor Frestadius och Ove Molin, representanter från föreningen Förenade VindByar som i dagarna hade 1 års jubileum. Föreningen har under året samlat ca 300 medlemmar från 50 byar, fyra kommuner och två län. Med högsta syfte att ta tillvara miljardinvesteringen på bästa sätt för bygden.

Sedan undertecknad, Cecilia "Cicci" Andersson från Hela Sverige ska leva. Kort om HSSL som är en riksorganisation som bärs av ca 4700 lokala utvecklingsgrupper 24 länsbygderåd varav Hela Sverige ska leva Jämtland är ett. Ett 40-tal andra riksorganisationer ingår också som medlemmar. Basen för HSSL finansieras av Näringsdepartementet och för projekt lokalvindkraftsutveckling finns medel från Energimyndigheten. (Se www.helasverige.se, projekt lokalvindkraft.)

Inbjuden var också, Olof Johansson en av fyra vindkraftssamordnare utsedda av regeringen. Olof som varit med ett tag – berättade då de första prototyperna fick bygglov på 80-talet. Men olika omständigheter gjorde att Sverige inte klev in ordentligt i vindbranschen redan då. Han poängterar hur viktigt det är med rätt information och framförallt till alla berörda, lika viktigt är också att informationen är lika för alla. Han menar också att styrkan ligger i att gå samman och vara överens. Det är det som ger styrka i förhandlingar. Vindkraftssamordnarna är också budbärare in till regeringskansliet för de problem & frågeställningar som är bra att belysa ur nationell vinkel – till exempel återföringsmedel och dubbelbeskattning.

Inge Östlund från Rättviks Kommun berättade om hur man gjorde i samband med byggandet av 15 verk på Hedboberget. 9 verk är byggda idag som ger ca 180 000 i återföring till bygden per år. Kommande 6 verk ska ge ytterliggare 110 000kr/år. Men förutom återföring så erbjöd kommunen också ett av vindkraftverken för andelsköp till sina kommunmedborgare. Han poängterar också vikten av samråd med bygden och berörda och att göra det på ett mycket tidigt stadium. Rättviks Kommun lägger väldigt stor vikt vid att kommunicera med sina bygder.

Bra inlägg och kommentarer från Elise Ryder-Wikèn, Bergs Kommun, som visade kommunens upplägg och inställning. Det finns fler sätt att se på saken - de menar att en intrångsersättning är på sin plats till markägare & rennäring. Bergskommun viktat olika intressen, turism, rennäring osv. Dom förordar 2 % av bruttoproduktionen.

Göran Espmark, Strömsundskommun redogjorde lite kort för de samrådsmöten som de fyra kommunerna haft sinsemellan. Man har lagt gemensamma önskemål/krav om återföringsmedel på 0,5 % av bruttoproduktionen Kommunerna ansvar själva för medlen men de ska gå till berörda bygder i första hand.

Sammanställning av frågor och svar från gruppdiskussionerna.

Några inledande kommentarer –

Diskussion kring nedanstående frågor var menat att ge ytterligare förslag och vägledning från berörda bygder.

Förenade VindByar önskar också adjungerad representation vid nästa rådslagsmöte 23 november. Göran Espmark tog på sig ansvar att ta med den frågan till kommunernas nästa rådslagsmöte.

Grupp 1 skickade också med några extra frågor med Olof Johansson; intrångsskatt – kraftledningar – fastighetsskatt – produktionsskatt.

Värt att notera - uppgifter om arrendavgiften visar på ca 60miljoner/år till markägaren SCA- oklart är om den siffran grundar sig på 4 % av bruttoproduktionen. En ide kan vara att arrendavgiften sänks till förmån för högre återföringsandel.

Exempel från Skottland visar ett annat ersättningsystem, där blir/är ersättningen per installerad MV, 2750£/MV. Omräknat så det blir någorlunda jämförbart med Sverige visar på ca 1,5 % av bruttoproduktionen

Den beräknade återföringen landar på ca 10,5 miljoner för alla fyra kommuner - här räknat på 0,5 % av bruttoproduktionen och 455 verk. Fördelat på Ragunda 4,7 miljoner, Sollefteå 3,2 miljoner, Bräcke 0,9 miljoner och Strömsund 1,7 miljoner. Nivån på ersättningen är kopplat till antal verk och deras produktion.

I Danmark har man lagstiftat om att minst 20 % av en vindkraftssatsning ska erbjudas för köp till lokala intressenter.

Sex grupper gav sina svar enligt nedan och efter varje fråga kommentarer från den gemensamma genomgången.

1A. Var och i vilket geografiskt område ska återföringsmedlen investeras?

Berörda bygder, hur avgränsar man på ett bra sätt?

- 10km
- Hörs & ses, 1mils radie, under byggtid även byar som berörs av genomgångstrafik, gruskross mm. Inga Boende utökas området.
- Berörd bygd som avgörs från fall till fall.
- Berörd bygd, radie av 10-15 km.
- Första hand till berörd bygd, sedan till övrigt i kommunen.
- Området runt parken ca 10 km från parkens utkant.

Kommentarer: Allmän uppfattning om att berörd bygd med 10-15 km avstånd blir en bra avgränsning. Om förutsättningarna ändras, befolkning, investeringsobjekt så ska inte formuleringen vara så låst att inte andra kan nyttja medlen.

Sammanställning av frågor och svar från gruppdiskussionerna.

1B. Hur säkra att avtal upprättas och undertecknas innan alla tillstånden är godkända?

- Gemensam överenskommelse i tidigt stadium
- Anlita juridisk hjälp – reglera i lag.
- Att kommunen är ute i god tid, medborgardialog, ta proffshjälp vid förhandling.
- Ett positivt förhandlingsklimat – Enighet inom kommunerna – Lagstifta.
- Hjälp av Olof Johansson att regeringen skapar riksnorm (lägsta ersättning), att avtal skrivs innan markarrende och tillståndsgivning är klar.
- Går inte att villkora ekonomin – miljön kan man villkora.

Kommentarer: En avsiktsförklaring bör kunna göras mellan kommun – exploatör och bygd inför investeringen - underlätta skulle en nationell praxis göra. Många förordar att kravet på återföringsmedel borde ligga på minst 1 % av bruttoproduktionen, Bergs Kommun, 2 %. Hela Sverige ska leva har som ambition att under 2010 arbeta vidare med någon form av guide/policydokument för återföringsmedel/bygdepeng.

2. Vem ska förvalta och fördela återföringsmedlen?

Önskan finns om representation från ideell – privat och offentlig sektor som fördelar medlen. Se förslag "Vindkraftsfonden" hur andra gjort.

- Fond – med representant från kommun – förening – SSVAB
- Förenade Vindbyars Förslag – Ideell/privat/Offentliga jämt fördelad med utslagsröst av ordförande från FVB.
- Bygden med representanter från respektive kommun och exploatör.
- Principen i enlighet med "Havsnäs" avtal.
- Vindkraftsfond Lokal
- Representanter från ideell, privat och offentlig sektor. "Havsnäs"-avtal bra mall.

Kommentarer: Att föredra en Fond med representation från ideell – privat – offentlig, enligt Förenade VindByars förslag. Idén är också att Fonden delas, så en del ska vara, "typ" en riskkapital fond till förmån för investeringar och företagsutveckling i området.

3. När ska utbetalning av ersättningen börja?

- Utbetalning redan från byggstart, gynnar jobbare & lokalbefolkning under utbyggnadstiden.
- Delbetalning vid byggstart.
- Igår – en del redan vid byggstart och resterande vid produktionsstart.
- Utbetalning redan vid byggstart.
- Från byggstart.
- Från byggstart.

Kommentarer: Allmän uppfattning om utbetalning redan vid byggstart, värdefullt att kunna mobilisera lokala företag och andra nyttor inför en så stor byggaktivitet. Förslag också om utställningslokal/mötesplats för att åskådliggöra vindkraftutbyggnaden. Attraktion i sig att sälja in.

Sammanställning av frågor och svar från gruppdiskussionerna.

4. Bredband för framtida behov!

- Bredband/Fiber intill byagränsen.
- Bredband – JA – Fiber.
- Bredband oavsett teknik.
- JA
- Absolut krav till området.
- Samordning med SSV AB, bredband, mobilt, telenät, riks FM, driftsäkerhet.

Kommentarer: Bredband ett absolut krav men viktigt att inte bygga fast sig i en teknik. 3G teknik.

5. Vägnätet!

- Fullgod vägstandard med tanke på säkerhet, yrkestrafik, persontransporter mm.
- Nya statliga pengar till allmänna vägar i området, ej ordinarie anslag, kan komma från projektörerna.
- Alla vägar ska vara säkerhetsklass BK1 -10/16, ökat underhåll + byggande. Bjuda in vägverket medborgardialog.
- Omprioritera anslag – samt nya pengar.
- Lika som allmänna vägnätet = 7 meter.
- -----.

Kommentarer: Det man uppfattat från exploitör i fråga om vägen, är en vägbredd på 5 meter vilket inte känns acceptabelt. Det går inte att mötas, påverkar säkerhet och trafik, mötesplatser ska göras men det räcker inte. Viktigt med kommunikation med vägverket och att inga ordinarie anslag används.

Vid tangenterna Cecilia Andersson/Hela Sverige ska leva

